

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології
Кафедра світової літератури
і порівняльного літературознавства

Методичні рекомендації

з асистентської практики другого (магістерського) рівня
зі спеціальності 035 Філологія
Спеціалізація Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша-польська

Івано-Франківськ, 2021

ЗМІСТ

1. Основні положення проведення асистентської практики студентів магістратури.....	3
2. Мета і завдання практики	7
3. Зміст асистентської (виробничої) практики	8
4. Організаційні засади проведення педагогічної практики майбутніх викладачів.....	12
5. Щоденник асистентської практики.....	13
6. Документи практики	15
7. Методичне забезпечення роботи студента.....	18
8. Рекомендована література.....	21
9. Список використаної літератури.....	25

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

ПРОВЕДЕННЯ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ

Важливим в удосконаленні вищої освіти є:

- прийняття загальної системи освітньо-кваліфікаційних рівнів;
- упровадження системи кредитів відповідно до європейської системи трансферу кредитів ECTS;
- забезпечення мобільності студентів і викладачів у межах освітнього простору;
- студентоцентроване навчання;
- сприяння європейській співпраці у сфері забезпечення якості освіти;
- поширення європейських стандартів у галузі вищої освіти;
- постійне навчання упродовж усього життя;
- мотивоване залучення студентів до навчання;
- сприяння підвищенню привабливості європейського освітнього простору для інших регіонів світу;
- запровадження двох циклів навчання: бакалавр – магістр. Зокрема, магістр – освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра набув поглиблених спеціальних компетентностей інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі.

Зміст сучасної підготовки з даної спеціальності представлений в кваліфікаційній характеристиці – нормативній моделі компетентності, яка відображає науково обґрунтований склад професійних результатів навчання. Кваліфікаційна характеристика фахівця, в даному випадку магістра, – це зведені узагальнені вимоги до нього на рівні теоретичного і практичного досвіду. До основних компонентів професійної компетентності відносять професійні та практично-методичні знання. Перші характеризуються: комплексністю, яка передбачає зв'язок знань з різних сфер науки і практики; системністю, яка забезпечує цілісність і єдність розвитку особистісного і професійного компонентів; дієвістю. Що передбачає здатність їх переведення в практичну діяльність. Другі – безпосередньо обслуговують практичну діяльність, яка починається з навчальної, навчально-виробничої і виробничої практик магістрантів.

Магістр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості сучасними

інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, збереження і використання наукової інформації, бути спроможним до плідної науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Підготовка фахівця-магістра – складний і багатогранний процес. Магістерська освітньо-професійна програма включає в себе дві приблизно однакові складові – освітню і науково-дослідницьку.

Обов'язковою складовою процесу освітньої підготовки фахівців у магістратурі вищих навчальних закладів є асистентська практика, яка проводиться на визначених за фахом кафедрах ВНЗ. Під час неї майбутні викладачі перевіряють свої компетентності, набуті в університеті. Практика дає можливість активно проявити себе як організатора, викладача, науковця, тощо і, одночасно, під час її проходження майбутні магістри, як потенційні викладачі, повинні працювати над вдосконаленням педагогічних здібностей, що передусім передбачають відповідну спрямованість особи, ділові якості, риси характеру (вміння спілкуватись з людьми різних вікових категорій, емоційна врівноваженість), необхідних для успішного оволодіння педагогічною діяльністю. Взагалі майбутній магістр повинен знати, що компетентний – це той, хто має достатні знання в якій-небудь галузі, який з чим-небудь добре обізнаний, тямущий; який ґрунтується на знанні, кваліфікації; який має певні повноваження, повноправний, повновладний. Щодо професійно-педагогічної компетентності, то її основними елементами є: спеціальна і професійна компетентність в сфері способів формування компетентностей, соціально-психологічна компетентність в сфері дисципліни, яка викладається; методична компетентність в сфері способів формування результатів навчання; соціально-психологічна компетентність в сфері процесів спілкування. Таким чином, професійну компетентність педагога вищої школи можна визначити як сукупність діяльнісно-рольових і особистісних характеристик викладача, яка забезпечує ефективне виконання ним завдань і обов'язків педагогічної діяльності у ЗВО, міру і основний критерій його відповідності до професійної діяльності. Водночас під час проходження практики майбутні магістри можуть в собі виявити і проявити індивідуальні стилі професійної діяльності, що є єдністю професійно незмінного та індивідуально неповторного у діяльності.

Формування компетентностей з охорони праці та безпеки життєдіяльності особливо важливе, оскільки учителі, викладачі несуть особисту відповідальність за збереження життя і здоров'я здобувачів вищої освіти під час навчально-виховного процесу,

відповідають за безпечне проведення навчально-виховного процесу, повинні вміти проводити інструктажі з учнями та здобувачами під час навчальних занять, повинні вміти проводити профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед учнів та молоді.

Взагалі складовим педагогічної майстерності викладача є: професійні знання, педагогічні здібності, педагогічна техніка; методична майстерність, педагогічний такт, педагогічний оптимізм, особистісні якості та ін.

Під час практики доцільно вивчити посадові обов'язки майбутнього фахівця, проаналізувати повний зміст навчання, розробити перелік вмінь, «банк» завдань, визначити кількісно-якісні критерії щодо якості виконання завдань, з'ясувати періодичність контролю, розробити систему заохочення індивідуальної роботи, створити необхідне інформаційно-методичне забезпечення (конспекти лекцій, графіки, таблиці, практичні заняття, теми бесід тощо).

Інтеграція вищої освіти України в європейський освітній простір потребує урізноманітнення форм та методів організації навчального процесу. Це передбачає застосування різних форм та методів активізації навчально-пізнавальної діяльності магістрів: проблемних лекцій, занять – дискусій, практичних ситуацій (кейсів), презентацій, рольових та ділових ігор, тренінгових занять, корпоративної роботи, асистентської та наукової практики.

Асистентська практика магістрів є складовою частиною навчально-виховного процесу, заключним етапом теоретичної і практичної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, засобом формування у них навичок педагогічної і наукової діяльності та умінь ефективно працювати в умовах реформування економіки України.

Фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» готують для виконання науково-дослідних, педагогічних а також управлінських функцій. Тому комплексна науково-педагогічна практика студентів магістратури спрямована на підвищення наукового рівня магістрів і логічно поєднує дві взаємодоповнюючі складові: педагогічну та науково-дослідну.

Відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» однією з посад, на яких може працювати випускник вищого навчального закладу, є посада викладача, на що орієнтована педагогічна складова комплексної практики. Це вимагає від магістра теоретичних і практичних компетентностей щодо:

- предмета діяльності – відповідної дисципліни фундаментального або професійно орієнтованого циклу підготовки фахівців з наряду, до якого належить ця спеціальність;
- результату діяльності – систематизації інформації в межах обраної дисципліни за окремими темами згідно з робочою програмою курсу у вигляді опорних конспектів лекційних занять та методичних розробок для проведення семінарських чи практичних занять;
- процедури діяльності – способу передачі інформації студентській аудиторії шляхом проведення лекційних та семінарських занять згідно з графіком навчального процесу та розробки комплексу навчально-методичного забезпечення відповідної дисципліни, з урахуванням організації самостійної роботи студентів.

Студент-практикант повинен **визначати:**

- сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;
- шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;
- дидактику навчальної дисципліни;
- питання часткових методик за курсом;
- нові технології навчання;
- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів;
- наукові основи курсу, історію й методологію відповідної науки.

Студент-практикант має бути **здатним:**

- проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;
- забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;
- розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів;
- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід студентів;
- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для

- побудови технологій навчання;
- аналізувати навчальну й учбово-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
 - організовувати навчальну діяльність студентів, управляти нею й оцінювати її результати;
 - застосовувати основні методи об'єктивної діагностики знань студентів з предмету, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;
 - володітиметодикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання;
 - створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання;
 - розвивати інтереси студентів і мотивацію навчання, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.

Студент-практикант повинен **мати уявлення:**

- про зв'язки предмета з майбутньою професійною діяльністю студентів;
- про методичні аспекти предмета в цілому, окремих тем і понять;
- про методи й прийоми складання завдань, вправ, тестів з різних тем;
- про можливості застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі.

Метою даних методичних рекомендацій є розкриття потенційних можливостей педагогічної практики у системі фахової підготовки магістрів.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Асистентська практика ставить за **мету** закріпити теоретичні і професійні компетентності, підготувати магістрів до самостійної роботи.

Упродовж практики у магістрів є такі **завдання:**

- ознайомитися з навчально-методичним забезпеченням навчального процесу;
- оволодіти здатністю практичної роботи у складанні навчальних планів та робочих програм з фахових дисциплін;
- ознайомитися з методикою викладання дисциплін;
- підготувати лекції та практичні заняття з обраної дисципліни

курсу професійної підготовки;

- набути та поглибити навички науково-дослідної роботи, в тому числі підготовки звітів та статей;
- виступити з науковими доповідями.

Предметом практики виступає окрема дисципліна фундаментального чи професійно орієнтованого циклу навчального плану, що відповідає напряму наукових досліджень студента та узгоджується з темою його магістерської роботи.

3. ЗМІСТ АСИСТЕНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Основні види роботи магістрантів у період проходження асистентської практики

Навчальна робота:

- проведення теоретичних і практичних занять;
- проведення консультацій для студентів із спеціальних дисциплін;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- відвідування занять провідних викладачів та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- перевірка самосійних та контрольних робіт, що передбачені робочим навчальним планом.

Методична робота:

- аналіз документації відповідної кафедри, при якій проводиться практика;
- ознайомлення з робочими навчальними планами, робочими навчальними програмами і навчально-методичними комплексами дисциплін, що відповідають напряму підготовки;
- вивчення науково-методичної літератури з метою теоретичного осмислення і оптимізації реального навчального процесу;
- розробка конспектів семінарських, лабораторних і практичних занять;
- добір та виготовлення дидактичних матеріалів до занять з курсу;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, лабораторних і практичних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- впровадження інноваційних форм і методів навчання;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з

метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння студентами;

- аналіз відвіданих форм навчальної і виховної роботи, проведеної викладачами даного навчального закладу, іншими магістрами;
- ознайомлення із системою професійної підготовки майбутнього фахівця у даному навчальному закладі, її методичним та організаційним забезпеченням;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника;
- виконання обов'язків куратора студентської групи, розробка виховних заходів та безпосередня участь у їх проведенні.

Науково-дослідна робота:

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставлених науково-практичних завдань випускної кваліфікаційної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- виконання експерименту для написання випускної кваліфікаційної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- оформлення тексту випускної кваліфікаційної роботи;
- підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях;
- виконання індивідуального завдання за рішенням керівника випускної кваліфікаційної роботи.

Організаційно-виховна робота:

- ознайомлення з планом організаційно - виховної роботи Факультету, кафедри;
- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурних підрозділів університету;
- участь у роботі засідань кафедри, Факультету;
- складання психолого-педагогічної характеристики на студентську академічну групу на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату студентської групи) (для педагогічних спеціальностей);
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора (тьютора) академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь в обговоренні освітньо-професійної програми, визначенні її сильних та слабких сторін.

Змістовні модулі практики

Теоретичний модуль

1. **Проведення настановчої конференції:** ознайомлення магістрантів з програмою і основними видами роботи під час проходження асистентської практики.

2. **Теоретична підготовка студента:** визначення та оцінка рівня теоретичної підготовки магістранта з:

- методики викладання дисциплін з професійного навчання (наявність та якість розробленого плану лабораторних і практичних занять, дидактичних матеріалів);
- дисциплін з професійного навчання (наявність та якість підготовлених навчально-методичних матеріалів до проведення лабораторних, практичних занять і самостійної роботи студентів);
- проведення наукової роботи (наявність та якість складених планів: проведення експерименту з теми випускної роботи, роботи наукового студентського гуртка, проблемної групи);
- проведення виховної та профорієнтаційної роботи (наявність та якість складеного плану роботи).

Практичний модуль

1. **Практична підготовка студента:** визначення та оцінка рівня практичної підготовки магістранта з:

- методики викладання дисциплін з професійної освіти (рівень проведення лабораторного та практичного заняття, індивідуальних занять зі студентами);
- дисциплін з професійної освіти (знання теоретичного матеріалу);
- проведення наукової роботи (рівень проведення експерименту з теми випускової роботи, засідання студентського наукового гуртка, проблемної групи);
- проведення виховної та профорієнтаційної роботи (рівень проведення тематичної кураторської години, виховного заходу, профорієнтаційної роботи).

2. **Оформлення документації:** оцінка своєчасності та якості оформлення звітної документації.

Модуль самостійної роботи

Виконання індивідуальних завдань.

Під час практики магістранти виконують індивідуальні завдання, які сприяють здатності діяльності, спрямованої на удосконалення навчально-виховної, науково-дослідної роботи із студентами. Нижче наведено орієнтований перелік індивідуальних завдань:

- вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду роботи

викладачів;

- використання сучасних педагогічних технологій під час викладання дисциплін професійного навчання;
- освіта і особистий розвиток студентів з використанням інформаційних технологій;
- вивчення й удосконалення процесу формування у студентів професійних компетентностей;
- удосконалення форм і методів виховної роботи в процесі викладання дисциплін професійного навчання;
- розробка і застосування на заняттях навчально- методичних матеріалів (до певної теми програми);
- дослідження індивідуальних особливостей студентів з метою удосконалення навчально-виховної роботи.

Наведений перелік індивідуальних завдань конкретизується і уточнюється під час проходження практики керівником. Матеріали, отримані за наслідками виконання індивідуального завдання, в подальшому використовуються для написання випускної роботи, підготовки доповіді, статті, роботи на зовнішній конкурс.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики забезпечують факультетські керівники практики з певної кафедри.

Керівництво практикою на факультеті здійснює керівник практики від Факультету. Безпосереднє керівництво практикою здійснює науковий керівник магістерської роботи студента, який визначає напрям дослідження, допомагає у виборі об'єкта дослідження, конкретизує завдання, контролює хід виконання основних етапів практики та проміжних результатів.

Основні права та обов'язки керівника практики від кафедри та студентів визначаються загальними чинними нормативними документами щодо організації практичної підготовки студентів.

Безпосереднє керівництво практикою кожного студента виконує викладач-методист, якого призначає кафедра відповідно до педагогічного навантаження. Особливої уваги при організації асистентської практики слід приділяти підбору викладачів-методистів, яким необхідно вести постійний контроль над проходженням студентами практики. Бажано призначати керівниками викладачів, що мають достатній досвід педагогічної роботи, враховуючи його наукові інтереси та спеціалізацію

студента-практиканта.

Керівник асистентської практики зобов'язаний:

- допомогти практиканту розробити індивідуальний план проходження асистентської та наукової практики і затвердити його;
- консультувати практиканта з питань проходження практики, оформлення методичного матеріалу і написання звіту;
- контролювати виконання графіку проходження практики і якість виконання робіт;
- перевіряти якість та достатність матеріалів, зібраних у звітах з практики, підписувати їх і брати участь у роботі комісій із захисту звітів.

Магістри, які проходять асистентську практику, зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації з порядку оформлення всіх необхідних документів;
- виконати індивідуальні плани;
- одержати рецензію на звіт з асистентської практики;
- по закінченню асистентської практики своєчасно захистити і здати на кафедру звіт про проходження практики;
- протягом всієї практики студенти ведуть щоденник за встановленою формою.

5. ЩОДЕННИК АСИСТЕНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Щоденник асистентської практики має наступний вигляд:

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

**Кафедра світової літератури
і порівняльного літературознавства**

ЩОДЕННИК АСИСТЕНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

магістра-практиканта групи ____ Факультету філології

Піцак Христини

За період з 1 жовтня 2021 року до 14 жовтня 2021 року

Місце практики:

кафедра світової літератури і
порівняльного літературознавства
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Викладач-методист:

Івано-Франківськ, 2021

Друга і подальші сторінки щоденника мають наступний вигляд:

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка Про Виконання	Підпис практиканта	Підпис викладача
1	2	3	4	5

До щоденника практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням активної і пасивної практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем-методистом і т.п.), дається їм психолого-педагогічний аналіз. Викладач-методист оцінює кожен етап практики, як це наведено в цих рекомендаціях і виставляє оцінку в третю колонку.

6. ДОКУМЕНТИ ПРАКТИКИ

Головні документи асистентської практики визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до студентів-практикантів та вміщують форми контролю за їх виконанням.

Основним документом є **наказ про проходження практики**, що визначає термін проходження практики, базові кафедри, навчальні заклади, викладачів-методистів, порядок та термін здачі звітів про практику. Терміни та місце проходження практики. Розподіл студентів-практикантів між кафедрами та викладачами, форми відповідного контролю і звіту визначаються наказом про практику, який надається інститутським керівником відповідального за практику ЗВО не пізніше як за два тижні до її початку. Наказ про практику складається після подання кафедрами виписок з протоколів, завірених підписами викладачів-методистів та закріплених за ними студентів-практикантів (при закріпленні студентів-практикантів за викладачами бажано враховувати також і інтереси студентів).

Протокол відповідних рішень кафедри вміщують розподіл студентів між керівниками-методистами, оперативний контроль за проходженням практики, результати обговорення та оцінки індивідуальних звітів практикантів.

Після закінчення практики магістр-практикант подає на кафедру наступні документи:

1. Індивідуальний план роботи студента практиканта з помітками про виконання кожного виду роботи та оцінкою

зв підписом викладача-методиста.

2. Конспекти лекцій та практичних занять.
3. Аналіз відвідуваного заняття (не менше трьох) студентів-практикантів.
4. Розроблену програму спецсемінару для студентів (за темою магістерської роботи).
5. План і протокол проведення виховних та навчальних заходів зі студентами.
6. Звіт із виконання індивідуального плану роботи магістра-практиканта.

Звіт студента повинен відповідати наступним **правилам оформлення:**

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки.
2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.
3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою.
4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Крапку в кінці заголовку не ставлять.
5. Список використаної літератури та джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є основним звітним документом. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики. Індивідуальний звіт подається за такою формою (зразок, симетрично аркуша формату А4):

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

ЗВІТ

з асистентської практики магістрантки групи _____

Піцак Христини

за період з 1 жовтня 2021 року до 14 жовтня 2021 року, яка
проходила на кафедрі світової літератури і порівняльного
літературознавства ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Викладач:

Вказати період проходження практики. Види проведених занять, виховних заходів, відзначити набуті компетентності. Рекомендації щодо вдосконалення організації та проведення практики. Позитивні моменти в організації та змісті практики. Негативні моменти в організації та змісті практики. Побаження та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата.

Підпис студента-практиканта.

Підпис керівника-методиста.

Затверджено на засіданні кафедри
(Протокол № _____ від «_____» 20__р.)

Івано-Франківськ, 2021

Звіт про проходження асистентської практики подається у 7- денний термін після отримання результатів оцінки практик на засіданнях кафедр за такою формою:

ЗВІТ

про проведення асистентської практики магістрів
Факультету філології

Терміни проведення: з «___»_____20__р. до «___»_____20__р.

Кількість студентів згідно наказу:_____осіб.

Кількість студентів, які проходили практику:_____осіб.

Кількість студентів, які не пройшли практику:_____осіб.

Кількість студентів, які проходили практику в університеті: _____
осіб.

Кількість студентів, які проходили практику поза університетом: _____
осіб.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ СТУДЕНТА

Орієнтовна схема конспекту лекції

1. Визначення мети даного заняття.
2. Тема і план заняття.
3. Зазначити, які методи, прийоми і засоби застосовуються на даному занятті.
4. Наочність: наявність до даного заняття таблиць, схем, графіків.
5. Забезпечення технічними засобами.
6. Основні питання лекції.
7. Рекомендована література: основна і додаткова.

Хід лекції:

1. Вступна частина (до 10 хв.):
 - привітання викладача зі студентами;
 - налагодження зв'язку з пройденим навчальним матеріалом і новою інформацією;
 - повідомлення теми лекції;
 - визначення основних питань лекції;
 - оголошення основної і додаткової літератури;
 - психологічна підготовка до розгляду основних питань лекції, виокремлення їхнього зв'язку з майбутньою професійною діяльністю.

2. Основна частина (60–65 хв.):

- висвітлення кожного питання окремо;
- обґрунтування понять, термінів, виокремлення основних елементів;
- зазначення міжпредметних зв'язків, спрямованості навчальної інформації на професійну діяльність студентів
- виокремлення питань для бесіди, дискусій чи діалогу, отримання зворотного зв'язку.

3. Заключна частина (5–10 хв.)

- здійснення логічних висновків щодо основних понять;
- повідомлення про досягнення мети і завдань лекції;
- визначення характеру підготовки до семінарського заняття;
- коротке повідомлення питань, що будуть розглядатись на наступній лекції;
- подяка студентам за увагу.

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття

1. Тема заняття.
2. Мета заняття.
3. План.
4. Короткий опис роботи кожного пункту плану (питання, форми роботи, зміст).

Схема аналізу, проведеного студентом лекційного заняття

У відповідності з розкладом «___» _____ 20__ року
проведено лекцію з предмету _____

Тема: _____

П.І.Б.

студента _____

Інститут _____

Спеціальність _____

Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Науковий характер лекції. Влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень _____

2. Зв'язок теоретичного матеріалу з практикою. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду соціально-педагогічної роботи _____

3. Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу,

аргументованість висновків _____

4. Практична спрямованість: орієнтація на зміст та завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання _____

5. Завдання для самостійної роботи студентів: їх наявність, влучність, доцільність, творчий характер повідомлення термінів та форми перевірки знань _____

6. Стиль викладання: точність визначень і формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна _____

7. Мовленнєві характеристики: чіткість, легкість голосу, вдале інтонування, голосність, тональність _____

8. Рівень технічного забезпечення _____

9. Оцінка ефективності проведеної лекції. Побажання та зауваження _____

Дата _____

П.І.Б. рецензента _____

Підпис _____

Схема аналізу, проведеного студентом практичного заняття

У відповідності з розкладом «___» _____ 20.. року проведено практичне (семінарське) заняття з предмету _____

Тема: _____

П.І.Б. студента _____

Інститут _____

Спеціальність _____ Курс _____ Дата _____ Час _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Наявність робочого плану практичне (семінарське) заняття _____

2. Визначеність мети, завдань практичне (семінарське) заняття, достатня вмотивованість діяльності студентів _____

3. Відповідність змісту практичного (семінарського) заняття програмі навчального курсу _____

4. Форма проведення практичного (семінарського) заняття _____

5. Форми оцінки знань, умінь та навичок студентів під час проведення практичного (семінарського) заняття. Доцільність їх застосування _____

6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів _____

7. Спрямованість практичного (семінарського) заняття на самостійну роботу студентів _____

8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі студентами _____

9. Оцінка ефективності проведеного практичного (семінарського) заняття _____

Побажання та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Підпис _____

Дата _____

Підсумки асистентської практики магістрів підводяться: на засіданні відповідної випускової кафедри, затверджуються радою навчального закладу, на базі якого проходила практика магістрів і фіксується як окреме рішення у протоколі засідання даного підрозділу.

8. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика магістрів завершується диференційованим заліком за стобальною системою. При оцінюванні асистентської практики в цілому враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість магістра-практиканта під час проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені в період проходження практики на різних ділянках роботи;
- якість навчальної роботи;
- якість виховної роботи зі студентською групою і окремими студентами;
- якість дослідної роботи, виконаної в ході практики і оформленої у вигляді розділів (параграфів) магістерської роботи;
- своєчасність здачі документації.

Підсумки практики підводяться керівником практики і обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує.

Критерії оцінювання практик:

№	Вид контролю	Бали
1.	Виконання завдань практики	50
2.	Оформлення звіту	20
3.	Виступ з доповіддю на захисті практики	10
4.	Презентація результатів	10
5.	Відповіді на запитання	5

Загальна сума дорівнює 100 балам. Згідно набраної суми балів виставляється оцінка у національній та ECTS шкалі оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
70–79	C	

60–69	D	задовільно
50–59	E	
26–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–25	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

«Відмінно» (A) або «5» ставиться практиканту, який вчасно і на високому рівні виконав весь намічений обсяг навчально-виховної роботи, що вимагається програмою, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, правильно визначив і ефективно здійснював основне виховне завдання та залучення студентів до науково-дослідної діяльності, способи і результати його розв'язання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів; коли навчально-виховна та дослідна робота виконана на високому рівні (висока якість практики визначається викладачем провідної для даного магістра дисципліни у тому закладі, де проводиться практика, керівником практики і провідним методистом; оцінюється не більше, ніж 25 % четвірок за всі види роботи), якщо практикант проявив себе як організований, сумлінний, ініціативний на всіх ділянках роботи, завоював повагу і виключно позитивну оцінку серед студентів і педагогічного колективу; здав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав на високому рівні наукове дослідження з теми магістерської роботи. Успішність з кожного блоку становить не нижче 90%.

«Добре» (B, C) або «4». Цією оцінкою характеризується асистентська практика студента, який повністю виконав намічену на період практики програму виховної та наукової роботи зі студентами, виявив уміння, спираючись на психолого-педагогічну теорію, визначив основне виховне завдання і способи його

розв'язання, проявляв ініціативу в роботі; у тому випадку, коли навчально-виховний процес і дослідна робота організовані на достатньому методичному рівні (допускається не більше 25 % «трійок» за всі виконані види роботи при загальній задовільній оцінці викладача провідної дисципліни); магістр-практикант допустив деякі методичні помилки, але зміг їх з власної ініціативи самостійно виправити, або пояснити причину їх допущення в процесі обговорення результатів навчального чи виховного процесу, дослідної роботи. В ході практики студентом не допускалась неорганізованість, шаблонність на всіх ділянках роботи.

«Задовільно» (D, E) або «3». Результати асистентської практики свідчать про те, що в цілому вони позитивні і магістр на задовільному рівні забезпечив навчально-виховний процес і виконав заплановане наукове дослідження, але не проявив при цьому – глибокого знання психолого-педагогічної теорії й уміння застосовувати її, припускався помилки в плануванні окремих моментів навчально-виховної діяльності та позакласних занять, не враховував у достатній мірі вікові та індивідуальні особливості; допустив незначні порушення вимог щодо доцільної організації навчально-виховної та наукової діяльності, які вмів виправити або пояснити їх причини при зверненні на це уваги керівника практики і не повторює їх у подальшій роботі. Загальна оцінка діяльності магістра-практиканта задовільна, але при цьому можуть бути дані і деякі рекомендації по вдосконаленню підготовки до педагогічної діяльності. Студент проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо ініціативний та самостійний, вчасно здав документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і поправки згідно вказівок керівника практики. Наукове дослідження виконано на достатньому рівні, щоправда під постійним контролем наукового керівника. Успішність з кожного блоку становить не нижче 60 %.

«Незадовільно» (FX) або «2» ставиться студенту-практиканту, який не виконав програму навчально-виховної, науково-дослідної роботи, виявив слабе знання психолого-педагогічної теорії, невміння застосовувати її для постановки і реалізації виховних завдань, встановлювати правильні взаєностосунки з усіма учасниками навчально-виховного процесу й організувати педагогічно доцільну діяльність; не готовий до забезпечення доцільної навчально-виховної та дослідницької діяльності у вищому навчальному закладі внаслідок недостатніх знань з провідної

дисципліни, методики і основ організації науково-дослідної діяльності або через недобросовісне ставлення до науково-педагогічної та методичної діяльності. Успішність з кожного блоку становить не нижче 35 %.

«Незадовільно» (X) або «2» свідчить про те, що магістрант абсолютно не володіє навичками, які передбачає кожен з блоків фахової підготовки і потребує повторного проходження не тільки асистентської практики, а й фахової підготовки в цілому. Успішність з кожного блоку становить значно нижче 34 %.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України : Підручник / А.М. Алексюк. К. Вища школа, 1998. 560 с.
2. Архипова С.П. Професійна підготовка менеджерів туризму в Польщі : монографія / С.П. Архипова, Л.В. Польова / Черкаський національний університет імені Б.Хмельницького. Івано-Франківськ. НАІР, 2012. 297 с.
3. Бондар В. Дидактика / В. Бондар. К. Либідь, 2005. 254 с.
4. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посібник / С.С. Вітвицька. К. Освіта, 2005. 396 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. К. Світ, 2004. 147 с.
6. Заброцький М.М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М.М. Заброцький. К. МАУП, 2000. 100 с.
7. Загальна психологія : навч. посібник / [О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін.]. К. А.П.Н., 2001. 464 с.
8. Коваленко Е.Э. Методика професійного навчання / Е.Э. Коваленко. Харків. ЧП Штрих, 2003. 480 с.
9. Конаржевський Ю.А. Аналіз урока / Ю.А. Конаржевський. М. Академія, 2000. 188 с.
10. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник / В.І. Лозова, Г.В. Троцько / [2-е вид. випр. і доп.]. Харків. ОВС, 2002. 400 с.
11. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи / А.А. Марушкевич. К. Логос, 2006. 215 с.
12. Малафік І. Дидактика / І. Малафік. К. Кондор, 2005. 398 с.
13. Паращенко Л. Тестові технології у навчальному закладі / Л. Паращенко. К. Майстерня книги, 2006. 216 с.
14. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: уавчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.Г. Юрченко. К. Дивосвіт, 2006. 236 с.
15. Фіцула М.М. Педагогіка : навч. посібник / М.М. Фіцула. – К. Вид. центр Академія, 2000. 542 с.